

وفاق مرد! زنده باد وفاق ملی

نقدی بر روندی که دولت چهاردهم پیمود

عباس موسایی

فعال سیاسی اصلاح طلب

این روزها سپهر سیاسی خطه سیاسی و فرهنگی ما، به شدتی بیش از پیش، دچار بیماری سیاست‌زدگی شده است. اگر سیاست را به تأسی از ژاک دریدا، «تدبیر و تصمیم در شرایط فقدان تصمیم و تدبیر» بدانیم، آنگاه آنچه امروز و در شرایط تعلیق سیاست، بیش از هر زمانی بر ما مستولی شده است؛ نه تصمیم و تدبیر و سیاست که سیاست‌زدگی است. سیاست‌معطوف به امر عمومی است که در عصر ملت-دولت (nation_state) و دولت‌های ملی، امر عمومی همان امر ملی است. سیاست ملی، برآمده از اراده عمومی ملت است. آنچه اما در دوران پیش از استقرار دولت چهاردهم با آن مواجه بودیم، اراده معطوف به قدرت بود؛ به گونه‌ای که تصاحب عرصه عمومی، از دایره و اراده عمومی معطوف به خیر و مصلحت عامه به روایت اکثریت شهروندان، مستقل نگه داشته می شد. ناوضعیتی خاص و ناکارآمدی در یکدست‌سازی، اراده معطوف به قدرت را به سمت گشایشی حداقلی سوق داد؛ به گونه‌ای که بخشی از جامعه معترض به وضع موجود، فرصتی برای تغییر را از آن دریافت کرد. به عبارتی، آنچه در انتخابات خاص چهاردهم، از ناکارآمدی مشروعیت‌سوز یکدست‌سازی تافاصله حداکثری و شکاف ملت و حاکمیت و بستری که این شکاف برای بازیگری جریان وابسته براندازی خواه و نیز دشمنان ملک و ملت به‌وجود آورده بود، بهبودخواهان و خردگرایان منافع ملی‌محور را به این دریافت رسانید که اراده‌ای برای تغییر شکل گرفته است؛ بنابراین، طیفی موثر از جامعه برای عدم‌رای‌آوری راست افراطی داخلی و نیز ممانعت از تعمیق فاصله ملت و حاکمیت، به‌رغم همه نگرانی‌ها، همچنان صندوق رأی را انتخاب کرد. همچنان که بخش موثری از جامعه که تجربه بن‌بست‌های متوالی از مشارکت داشت، برای مشارکت در مسیر اصلاح از درون دچار تردید جدی شد، متقاعد نشد و از رأی به پزشک‌یان امتناع ورزید.

رئیس دولت برآمده از این انتخابات خاص، خود را در نقش لولای ملت و حاکمیت می‌دید و از این‌رو، دولت خود را «وفاق ملی» نام نهاد. هر چند این نام‌گذاری، پاسخی منطقی برآمده از منطق موقعیت برای تغییر دست‌فرمان حکمرانی، گسترش پهنه امکان وحدت و انسجام ملی و اجماع‌سازی برای حل مسائل ملت، کشور و نظام حکمرانی بود؛ اما آنچه بر وضعیت غالب آمد، متفاوت با الزام سیاست مصلحانه و ملی بود. از بدو تأسیس دولت چهاردهم، اما روایتی استحاله‌ای، انفعالی و تبعیت از منطقی که اکثریت ملت با آن همراه نبود و به آن «نه» گفته بود، میدان‌دار سیاست شد. با گذشت بیش از یک سال از دولت چهاردهم و تحمیل شرایطی خاص و منحصر به‌فرد از روز مراسم تحلیف تاکنون، در عرصه‌های

چهره روز

واکنش سید حسن خمینی به انتخاب شهر دار جدید نیویورک

گروه خبر: سیدحسین خمینی در دیدار مدیران و کارکنان نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، به تأثیر رخداد ۷ اکتبر بر افکار عمومی آمریکا نسبت به اسرائیل و نمودار شدن آن در موضوع انتخابات شهردار نیویورک پرداخت. او گفت: «لغت کتاب از ریشه کُتب است. ممکن است در فرهنگ‌ها نوشتن باشند که معنای کتب نوشتن است. اما اهل فن می‌گویند نوشتن یکی از مصادیق کتابت است؛ کتابت به معنای تثبیت چیزی است که باید تثبیت شود. به این بیان هر چیز تثبیت شده و ثبات‌داری، کتاب معنا می‌شود. قدمای گویند الفاظ برای روح معنا وضع شده است، یعنی وقتی می‌گویند سلاح

به معنای شمشیر یا تفنگ نیست؛ سلاح هر چیزی است که با آن می‌جنگید. یا قفل یعنی چیزی که می‌بندد؛ می‌تواند آهن یا قفل نرم‌افزاری باشد. «کتاب» یعنی چیزی که مطالب در آن تثبیت می‌شود. با این حساب کتابخانه‌ها فضای نگهداری برخی کتاب‌ها را شامل می‌شود، ولی باید فراتر برود. «کتابخانه فقط محیطی برای سیدحسین خمینی تأکید کرد: «کتابخانه فقط محیطی برای

جهانی، منطقه‌ای و داخلی، شاهد شکل‌گیری «حساس‌ترین برهه حساس» در تاریخ معاصر ایران هستیم. دولت اما به جای شکل دادن به آرایشی قوی برای حفاظت از کشور، ملت و از مسیر ایده «دولت ملی» و راهبرد «اصلاح از درون»، در منطق و روایتی استحاله‌ای، محصور و متوقف شده است؛ به گونه‌ای که حتی اکثریت جامعه حامی، شخصیت‌ها، سازمان‌ها و احزاب سیاسی حامی رئیس‌جمهور، به‌رغم آنکه نسبت به حمایت از ایشان در انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۴۰۳، ابراز رضایت می‌کنند؛ اما نابسندگی چار چوب گفتمانی، رفتاری و سازمان و سامان دولت و ایده دولت ایشان را ناپسند می‌دانند، اقتدار بیشتری از دولت مطالبه می‌کنند، خلاقیتی روآمد برای تبدیل کردن ایده تغییر به ایده مجموعه نظام حکمرانی انتظار دارند و این مهم، نیازمند شکل‌گیری /دهی اراده‌ای معطوف به تغییر در درون دولت است.

پیچیدگی‌های سیاست، منافع متعارض، تداخل اختیارات، مداخلات خارج از وظایف و اختیارات، انباشت مشکلات و... در شکل‌گیری وضعیت تعلیق، نقش غیرقابل‌کتمان دارند. همچنان که بدون فهم مبانی شکل‌گیری بحران، نمی‌توان بر آن چیره شد؛ ماندن در گذشته و حمل بار گران گذشته، راهی پیش روی سیاستگذار نخواهد گذاشت. در تئوری تصمیم (decision theory) به این نکته ارجاع می‌دهند که برخی تصمیم‌ها برای به‌دست آوردن چیزی هستند، برخی دیگر برای ا دست‌ندادن چیزی. حالت مرکب هم مدنظر است؛ هم نیکی‌های وضع موجود حفظ شوند و هم از مشکلات و مصائب کنونی عبور شود. آنچه اما وضعیت‌تعلیقی در پی دارد، آن است که با فقدان تصمیم و تدبیر برای این مهم مواجهیم. تحولات به‌سرعت‌نورند و تدابیر به سرعت لاک‌پشت! آنچه امروز میانه است، فردا کرانه است؛ پس با درک سیالیت سیاست و فهم امکانات و امتناعات، باید راهی یافت. این راه، اما نه از وادی خیال می‌گذرد، نه به ناکجاآباد معطوف است و نه از جنس راه‌های رفته و به مقصد نرسیده است. بلکه از جنس تغییر است؛ آنچنان که حکیم ابوالقاسم فردوسی از زبان بوذرجمهر در پاسخ به نوشیروان که از او معنای هنر در هنگامه ننگ و نبرد را می‌پرسد، تغییر را پیش می‌نهد.

دگر گفت کاندز خردمند مرد/ هنر چیست هنگام ننگ و نبرد
چنین گفت کان کس که آهوی خویش / ببیند بگرداند آیین و کیش.
دولت چهاردهم بدون بازگشت به تکرانه‌ها و مبانی برسانده، بدون غلبه دادن روایتی مصالح‌های و ملی بر روایت استحاله‌ای و باندی، بدون فهم منطق موقعیت و تبدیل شدن به کارگزار اصلاح از درون به جای توجیه‌ر وضع موجود، با آواری از روزمره‌گی، بحران‌های موروثی و راهبردهای برساخته جریان ضدملی مواجه خواهد شد. فرصت‌طلبان و سنگین‌پایان درون دولت در سطوح مختلف در این داستان، یاران راه رئیس‌جمهور نیستند، بلکه جاده را برای امیدواری راسته‌های افراطی هموار می‌کنند. وفاق استحاله‌ای و معامله‌باند‌ها، راهی به‌دهی نمی‌برد. ایران نیازمند وفاق واقعی است...

تیتریک

HEADLINE ONE

۲

گزارش یک

پیروزی لیست نخست‌وزیر

انتخابات پارلمانی عراق با پیشتازی السودانی و حامیانش همراه شده است

تطابق داده شود.

بر اساس اعلام این نهاد عالی عراقی، از تعداد کل شرکت‌کنندگان در رای‌گیری عمومی و ویژه که ۲۱ میلیون و ۴۰۴ هزار و ۲۹ نفر واجد شرایط بوده‌اند، در مجموع ۱۲ میلیون و سه هزار و ۱۴۳ نفر در انتخابات شرکت کردند. کمیسیون مستقل انتخابات عراق میزان آرای آوارگان مستقر در اردوگاه‌های این کشور را ۲۰ هزار و ۵۲۷ نفر از مجموع ۲۶ هزار و ۵۳۸ نفر واجد شرایط اعلام کرد و افزود که میزان مشارکت در این بخش ۷۷ درصد بوده است.

▼مهمترین انتخابات عراق زیر سایه تحریم صدر

با توجه به سیستم پارلمانی حکومت در عراق، انتخابات مجلس مهم‌ترین رقابت سیاسی در این کشور محسوب می‌شود. چراکه این انتخابات تنها به صاحبان کرسی‌های پارلمان طی چهار سال پیش رو محدود نیست؛ مجلس مامور انتخاب رئیس‌جمهور از میان اکراد و رئیس‌جمهور نیز معرفی‌کننده گزینه نخست‌وزیری از میان بزرگ‌ترین ائتلاف راه‌یافته به پارلمان است. به همین دلیل انتخابات پارلمان در واقع مسیر سیاسی عراق را تا حد زیادی مشخص می‌کند. ترکیب پارلمان و سپس جریان غالب در دولت عراق، تأثیر زیادی بر نقش‌آفرینی عراق در تنش‌های میان ایران و آمریکا دارد. دولت فعلی عراق که تا تعیین ترکیب جدید و اخذ رای اعتماد از پارلمان به فعالیت خود ادامه می‌دهد، طی این سال‌ها تلاش زیادی انجام داد که روابط خود را با ایران و آمریکا تنظیم کند و از تنش میان دو طرف دور بماند. به‌خصوص این‌که دولت عراق جلوی ورود گروه‌های مقاومت عراقی به جنگ با

اظهارنظر سخنگو، معاون اجرایی ووزرای دولت چهاردهم در حیاط دولت:

بنزین غیر سهمیه‌ای گران می‌شود

بازداشت‌ها را باید از قوه قضائیه پیگیری کنید، اما وزارت فرهنگ ووزارت کشور به عنوان متولیان موضوع، پیگیر هستند و به دنبال این هستیم که حق هیچ‌یک از شهروندان ما ضایع نشود، از سوی دیگر درباره موضوعاتی که با امنیت ملی ما در ارتباط است، مدعیانی دارد که عزیزان در حال پیگیری آن هستند.»

▼لایحه اصلاح قانون بر نامه هفتم توسعه

سیدجعفر قائم‌پناه،معاون اجرایی رئیس‌جمهور درباره اجرای برنامه هفتم توسعه تاکید کرد: «برای اجرای برنامه، مانیا: به منابع زیادی داریم تا برنامه را اجرا کنیم. وقتی که منابع برخی از موضوعات در برنامه پیش‌بینی نشده باشد، طبیعی است که اجرای برخی از احکام با مشکل مواجه می‌شود. هماهنگی در درون دولت تا حد امکان وجود دارد، اما در زمینه تأمین ارز، تأمین منابع مالی و همچنین برخی سیاست‌ها که گاه در خود برنامه نیز ممکن است تناقض باشد، می‌تواند چالش‌هایی به همراه داشته باشد. بر همین اساس، دولت جمع‌بندی کرد که آن بخش‌هایی که از برنامه هفتم قابلیت اجرایی ندارند، به‌صورت یک لایحه به مجلس ارائه شود تا نسبت به اصلاح و یا کاهش تکالیفی که به دولت ابلاغ شده است، اقدام شود.» او افزود: «اهاوز جزو شهرهای آلوده است و یکی از علل آلودگی اش مربوط به فلز نفتی است. رئیس‌جمهور هر هفته در حال پیگیری است تا فلزهای نفتی را خاموش کنند. خاموشی فلزها علاوه بر منفعت اقتصادی از آلودگی هوای اهاوز جلوگیری می‌کند. اما سوخت‌بقایای گیاهان و نیشکر هم تأثیر زیادی در آلودگی هوای اهاوز دارد. شرکت نیشکر هفت‌تپه موظف به ارائه برنامه برای جلوگیری از سوزاندن بقایای نیشکر شده است.»

▼۱۴ نیروگاه مازوت می‌سوزاند

عباس علی آبادی، وزیر نیرو نیز نقشه‌های خود را برای رفع ناترازی تشریح کرده و گفت: «مردم باید بدانند که باید اقتصاد این حوزه را درست کنیم. افرادی که بیش از چهل برابر الگو، آب مصرف می‌کنند و آب‌استخر دارند، تعداد آنها هم کم نیست. متأسفانه بد مصرف داریم، البته خوش مصرف هم داریم؛ خوشبختانه هستند کسانی که انصاف‌آختی در آب شرب‌شان صرفه‌جویی می‌کنند، و در عین حال افرادی هستند که در خانه خود هنوز از استخر استفاده می‌کنند. این افراد باید اول نصیحت شوند، بعد تنبیه و در صورت لزوم بر خورد صورت گیرد. من نقشه‌ای دارم که اگر به همین مثال پیش بروند آب آنها را قطع کنیم. چون نه افراد زندگی جامعه را تهدید می‌کنند و شرایط مردم را درک نمی‌کنند. این موفقیت تنها با اراده ملی به دست می‌آید. همه باید دست به دست هم دهیم تا این مشکل را حل کنیم. اکنون در شرایط خشکسالی سختی قرار گرفته‌ایم.» او با اشاره به این که در حال حاضر شبکه آب کشور یکی از شبکه‌های پیشرفته در دنیاست، افزود: «خوشبختانه تمامی مخازن ما به این شبکه متصل هستند. منتها اشکال اصلی در این است که باید آب این مخازن از آسمان تأمین شود؛ یعنی مشکل اصلی در بارش است. ما در شرایط خشکسالی قرار داریم، نه خشکسالی‌ای که یک ساله باشد. این خشکسالی پس از پنج سال تداوم به ما رسیده است و هرچه مخزن آب وجود داشته، به‌تدریج خالی شده است.»

وزیر نیرو با بیان این که خوشبختانه تعداد نیروگاه‌های مازوت زیادی در کشور نداریم، تاکید کرد: «مازوت کالایی گران قیمت است و ما تمایلی به سوزاندن آن نداریم؛ بلکه می‌خواهیم مازوت را به یک کالای قابل استفاده تبدیل کنیم، تمام سوخت‌های فسیلی الزام‌آرای سوزاندن نیستند؛ آن‌ها می‌توانند در فرآیند تولید

گروه خبر: روز گذشته پس از جلسه هیئت وزیران، برخی از وزرای دولت چهاردهم در حیاط دولت پاسخگوی سوالات اهالی رسانه شدند اما پررنگ‌ترین موضوعات در حیاط دولت حول محور «کم‌آبی»، «افزایش قیمت بنزین»، «چرخید و البته» تخلیه‌شهر تهران به دلیل کمبود آب» که از سوی مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور مطرح شده بود. **پیمان جبلی، رئیس سازمان صدا و سیما** با حضور در مقابل دوربین‌ها اعلام کرد که تولید محتوا به زبان عبری در شبکه‌های برون مرزی رسانه ملی از سال‌ها پیش وجود داشته و گفت: «به اینکه ما تولید محتوا به زبان عبری را، چه برای ساکنان سرزمین‌های اشغالی فلسطین و چه برای سایر عبری‌زبانان جهان، در بسترهای جدید ادامه دهیم، قطعاً یکی از وظایف ذاتی ماست؛ به‌ویژه در شبکه‌های اجتماعی، بسترهای پرودکست و ماهواره.»

▼از گرانی بنزین تا پیام‌های آمریکا

فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت با بیان این که نرخ سهمیه اول و دوم تغییری نخواهد کرد، گفت: «به عبارتی نرخ بنزین سهمیه‌ای ۶۰ و ۱۰۰ لیتری تغییری نمی‌کند و هر تصمیمی برای افزایش قیمت بنزین، مربوط به سهمیه مناطق آزاد، خودروهای لوکس و سهمیه‌های دولتی است. دولت وظیفه دارد تصمیمی بگیرد که جلوی قاچاق سوخت گرفته شود و از هدررفت سرمایه ملی جلوگیری کند. درست نیست بنزین که قیمت آن برای دولت بیش از سی هزار تومان تمام می‌شود به صورت رایگان قاچاق شود.» سخنگوی دولت با اعلام اینکه دولت اعتقادی به اینترنت طبقاتی ندارد، تاکید کرد: «رویکرد دولت دسترسی آزاد همه مردم به اینترنت است. دولت در این زمینه اعتقادی به اینترنت طبقاتی ندارد؛ منتها با توجه به اینکه فرایند رفع فیلتر طولانی شده بود و نیازهای دانشگاه‌ها بر زمین مانده بود، رفع فیلتر یوتیوب برای برخی از دانشگاه‌ها صورت گرفت وگرنه دولت هیچ اعتقادی به اینترنت طبقاتی ندارد.» او با بیان اینکه پیام‌هایی توسط واسطه‌ها از آمریکا به ایران منتقل شده است، گفت: «تا هنگامی که آمریکا در خواست‌های زیاده‌خواهانه داشته باشد و بخواهند مذاکره را به ما دیکته کنند، پاسخ ما نیز مشخص است. آمریکایی‌ها هر گاه رویکرد درستی نسبت به مذاکرات داشته باشند، ما مثل همیشه برای حفظ و تأمین منافع ملی خود آماده هستیم.» مهاجرانی در پاسخ به این سوال که آیا احتمال وقوع جنگی دیگر در منطقه وجود دارد؟ تاکید کرد: «به‌طور طبیعی هیچ‌گاه از وقوع جنگ استقبال نمی‌کنیم، اما برای تمام سناریوها آمادگی داریم.» سخنگوی دولت درباره برنامه دولت برای به سرانجام رسیدن لایحه منع خشونت علیه زنان، تاکید کرد: «این لایحه سنوات طولانی است که دستخوش دست‌اندا‌های جدی شده است؛ کشته شدن هر فردی اعم از زن یا مرد، زخمی را بر پیکر جامعه وارد می‌کند لذا دولت به شدت پیگیر این موضوع است و با همکاری معاونت حقوقی و معاونت رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده در حال پیگیری این مسئله است.» او با اشاره به لایحه انتشار اخبار خلاف‌واقع و جعلی، افزود: «اهالی رسانه بیشترین مطالبه را در این خصوص دارند و این موضوع در کارگروهی در حال بررسی است و امیدواریم که هر چه زودتر به نتیجه برسیم.» مهاجرانی درباره مشکلات آلودگی هوای خوزستان، با بیان اینکه درگذشت یکی از فرزندان عزیز این مرز و بوم در استان خوزستان را تسلیت عرض می‌کنم، تاکید کرد: «در جلساتی با حضور استاندار خوزستان، درباره مشکلات عدیده استان به‌ویژه آلودگی‌های هورالعظیم که آلودگی منطقه را در پی دارد گفت‌وگو کردیم و برنامه‌ای برای استان طراحی شده است که جزئیات توسط ایشان ارائه خواهد شد.» سخنگوی دولت با اشاره به بازداشت برخی از اساتید دانشگاه و نویسندگان نیز گفت: «موضوع